

Spis treści

Nota do czytelników	13
---------------------------	----

Rozdział 1.

DLACZEGO POZYCJA W RODZEŃSTWIE MA ZNACZENIE?	15
--	----

Kontekst rodzinny.....	17
1. Różnice fizyczne.....	17
2. Różnice emocjonalne.....	18
3. Świat zewnętrzny.....	19
Tożsamość rodziny	19
Odrębność rodzeństwa	20
Płeć.....	21
Jak rodzeństwo reaguje na siebie nawzajem	22
Trwałe efekty pozycji w rodzinie	25
Cel tej książki	27
Wykorzystanie informacji	28

Rozdział 2.

JAK CECHY WYNIKAJĄCE Z POZYCJI W RODZEŃSTWIE WPŁYWAJĄ NA ZWIĄZKI Z LUDŹMI	31
--	----

Twój małżonek.....	32
Twoi przyjaciele.....	35
Twoi rodzice.....	36
1. Skutek pozycji w rodzeństwie – ich i twojej	36
2. Uczenie się kontaktów z osobami przeciwnej płci ...	39
Twoje dzieci	39
Twoje dorosłe rodzeństwo.....	42
Ludzie w pracy.....	43
Jako nauczyciel.....	46

Rozdział 3.**ODNAJDYWANIE OPISU SWOJEJ****PŁCI I POZYCJI W RODZEŃSTWIE 48**

Okoliczności narodzin 48

1. Pozycja w rodzeństwie 49

2. Płeć..... 49

3. Różnica wieku pomiędzy rodzeństwem 50

4. Płeć rodzeństwa 50

5. Pozycja w rodzeństwie charakteryzująca
rodzica tej samej płci..... 51

Świadomość pozycji w rodzeństwie 52

Rozdział 4.**STARSI I MĄDRZEJSI: OGÓLNE****O NAJSTARSZYCH DZIECIACH 54**

Cechy ogólne 54

Jako małżonek 64

Jako rodzic 65

Jako przyjaciel 65

W pracy..... 66

Do rodziców najstarszego dziecka 67

Do dorosłego najstarszego dziecka 68

Rozdział 5.**NAJSTARSZE SIOSTRY..... 70**

Najstarsza z sióstr 70

1. Cechy ogólne..... 70

2. Jako żona..... 73

3. Jako matka 75

4. Jako przyjaciółka..... 76

5. W pracy 77

6. Do rodziców najstarszej z sióstr 78

7. Do dorosłej najstarszej z sióstr 78

Najstarsza siostra braci..... 79

Jako przyjaciel	107
W pracy.....	107
Do rodziców najmłodszego dziecka.....	110
Do dorosłego najmłodszego dziecka	111

Rozdział 8.

NAJMŁODSZE SIOSTRY	112
Najmłodsza z sióstr.....	112
1. Cechy ogólne.....	112
2. Jako żona.....	115
3. Jako matka	116
4. Jako przyjaciółka.....	117
5. W pracy	118
6. Do rodziców najmłodszej z sióstr	118
7. Do dorosłej najmłodszej z sióstr	118
Najmłodsza siostra braci.....	119
1. Cechy ogólne.....	119
2. Jako żona	120
3. Jako matka	121
4. Jako przyjaciółka.....	122
5. W pracy	122
6. Do rodziców najmłodszej siostry braci.....	123
7. Do dorosłej najmłodszej siostry braci.....	123
Najmłodsza siostra sióstr i braci.....	123

Rozdział 9.

NAJMŁODSI BRACIA	125
Najmłodszy z braci	125
1. Cechy ogólne.....	125
2. Jako mąż.....	129
3. Jako ojciec.....	129
4. Jako przyjaciel.....	129
5. W pracy	130
6. Do rodziców najmłodszego z braci	132
7. Do najmłodszego z braci	132

Najmłodszy brat sióstr	132
1. Cechy ogólne	132
2. Jako mąż.....	134
3. Jako ojciec	135
4. Jako przyjaciel.....	136
5. W pracy.....	137
6. Do rodziców najmłodszego brata sióstr	137
7. Do dorosłego najmłodszego brata sióstr	138
Najmłodszy brat braci i sióstr.....	138

Rozdział 10.

POMIĘDZY JEDNYM A DRUGIM: DZIECI ŚREDNIE	140
Cechy ogólne	140
Jako małżonek	151
Jako rodzic	152
Jako przyjaciel	152
W pracy	153
Do rodziców średniego dziecka	153
Do dorosłego średniego dziecka.....	154

Rozdział 11.

JEDYNE W SWOIM RODZAJU: OGÓLNIE O JEDYNAKACH	155
Cechy ogólne	155
Jako małżonek	162
Jako rodzic	163
Jako przyjaciel	163
W pracy	165
Do rodziców jedynaka	165

Rozdział 12.

JEDYNAK CHŁOPIEC	167
Cechy ogólne	167
Jako mąż	169
Jako ojciec	170

Jako przyjaciel	171
W pracy.....	171
Do rodziców jedynaka chłopca	172
Do dorosłego jedynaka.....	173

Rozdział 13.

JEDYNACZKA.....	175
Cechy ogólne	175
Jako żona	177
Jako matka.....	179
Jako przyjaciółka	179
W pracy.....	180
Do rodziców jedynaczki	181
Do dorosłej jedynaczki.....	181

Rozdział 14.

DWA GROSZKI W STRĄCZKU: BLIŹNIĘTA	182
Fizjologia bliźniąt	183
Reakcja rodziców	184
Cechy bliźniąt wynikające z ich pozycji w rodzeństwie.....	186
Rozwój osobowości.....	188
Bliskość bliźniąt.....	189
Szczególne wyzwania, jakie stają przed bliźniętami	192
Do rodziców bliźniąt	194

Rozdział 15.

WYJĄTKI I WARIACJE CZYNNIKI, KTÓRE ZMIENIAJĄ CECHY CHARAKTERYSTYCZNE DLA PŁCI I POZYCJI W RODZEŃSTWIE.....	196
Strata jednego z rodziców w dzieciństwie	197
1. Śmierć jednego z rodziców.....	199
2. Rozwód.....	200
Powtórne małżeństwo	202
Śmierć brata lub siostry	205

Śmierć innego członka rodziny.....	208
Adopcja.....	209
Upośledzenie.....	210
Niepokój w rodzinie.....	211
Rodziny wielodzietne	214

Rozdział 16.

WYCHOWANIE WASZYCH DZIECI

O RÓŻNYCH POZYCJACH W RODZEŃSTWIE.....	215
Jak radzić sobie z zazdrością	216
Zniechęcanie do rywalizacji	218
Akceptowanie różnic pomiędzy dziećmi.....	218
Nie przypisujcie ról	221
Tworzenie jednakowych możliwości	224
Nie traktujcie ich identycznie.....	225
Wychowanie niezależne od twojej pozycji w rodzeństwie	227
Rozwiedzeni rodzice	229
Twoje dzieci nie są twoim rodzeństwem.....	229

Rozdział 17.

RODZEŃSTWO JAKO JEDEN

Z ZASOBÓW PSYCHOLOGICZNYCH	232
----------------------------------	-----

KWESTIONARIUSZ DOTYCZĄCY TWOJEGO

DOŚWIADCZENIA JAKO BRATA CZY SIOSTRY	240
--	-----

DODATEK	246
---------------	-----

BIBLIOGRAFIA	249
--------------------	-----

a. PSYCHOLOGIA	249
b. AUTOBIOGRAFIE I BIOGRAFIE	250